

Wojewódzka Biblioteka Publiczna
im. E.Smolki w Opolu
Dział Instrukcyjno-Metodyczny

**PODRĘCZNY SŁOWNIK
TERMINÓW KOMPUTEROWYCH
DLA BIBLIOTEKARZY**

opracowanie: Aleksandra Paniewska

Opole 2003

@ – at, małpka, symbol rozdzielający nazwę użytkownika od nazwy (domeny) serwera poczty elektronicznej.

administrator sieci – osoba nadzorująca pracę powierzonego jej sprzętu sieci, mająca prawo do zmiany uprawnień wszystkich użytkowników.

Aleph (Automated Library Expandable Program) – to nowoczesny zintegrowany system działający w 42 krajach, opracowany specjalnie dla potrzeb dużych bibliotek, ośrodków informacji, archiwów, muzeów. Architektura systemu opiera się na wielowarstwowym modelu klient – serwer. Aleph może automatyzować pojedyncze biblioteki, lokalną sieć bibliotek, rozległą sieć ogólnokrajową oraz katalog centralny. Aleph jest systemem całkowicie spolonizowanym. Polskim przedstawicielstwem zajmuje się firma TCH Systems. System Aleph obsługuje m.in. Bibliotekę Publiczną m. st. Warszawy.

alfanumeryczny – alfabetyczno-numeryczny; przymiotnik odnoszący się do znaków alfabetu i cyfr; używany do określenia rodzaju klawiatur, monitorów, drukarek.

algorytm – zestaw instrukcji, które należy wykonać, albo rozwiązanie określonego zadania.

aplikacja (*application* – zastosowanie) – program użytkowy; oprogramowanie używane bezpośrednio do głównie pozainformatycznych zastosowań, np. edytorstwo.

API (Application Programming Interfaces) – interfejs programowania aplikacji; udostępniany przez producentów niektórych systemów operacyjnych; narzędzie pozwalające programiście na bezpośredni dostęp do tworzenia aplikacji w danym środowisku.

ARCnet (Attached-Resource Computing network) – sieć o topologii gwiazdy, w której każda stacja robocza jest połączona bezpośrednio z serwerem.

arkusz kalkulacyjny – program do prowadzenia obliczeń tabelarycznych. Obliczenia są wykonywane automatycznie. Najbardziej znane arkusze kalkulacyjne to: Lotus 1-2-3, Microsoft Excel.

bajt (byte) – podstawowa jednostka danych dla komputerów – osiem kolejnych bitów. Bajt mający jeden znak jest również podstawową jednostką pomiaru pojemności pamięci komputera.

baza danych – zbiór informacji uszeregowanych wg określonego schematu logicznego.

biblioteka (library) – zbiór standardowych, przetestowanych programów, które można wykorzystać włączając do nowych programów.

biblioteka cyfrowa (digital library) – nie posiada zbiorów w postaci konwencjonalnej. Wszystkie dokumenty występują wyłącznie w postaci elektronicznej. Dostęp do nich zapewniają specjalne urządzenia, dotyczy to gromadzenia zbiorów jak i katalogów.

biblioteka elektroniczna (electronic library) – wszystkie procesy, które mają tu miejsce (gromadzenie, opracowanie, wyszukiwanie, udostępnianie) odbywają się z zastosowaniem techniki elektronicznej. Na organizację jej działalności wpływ ma zastosowanie zintegrowanego systemu bibliotecznego w tym katalogu OPAC. Zbiory mają charakter polimedialny.

biblioteka polimedialna (polimedia library) – biblioteka posiada różne typy dokumentów zapisanych na różnorodnych nośnikach: papierowych, audiowizualnych, elektronicznych. Dokumenty tradycyjne są podstawą zbiorów.

biblioteka wirtualna (virtual library) – biblioteka „bez ścian”, nie istnieje fizycznie. Stwarza możliwość dotarcia do informacji przez przeszukiwanie wielu systemów informacyjnych zorganizowanych w jedną bazę.

BIOS (Basic Input/Output System) – program zapisany w pamięci, odpowiadający za sprawdzanie stanu wewnętrznych układów elektronicznych, zawierający jednocześnie zbiór podstawowych funkcji systemu komputerowego.

bit – podstawowa jednostka informacji w dwójkowym systemie liczenia – dosłownie cyfra binarna, czyli 0 lub 1; najmniejsza porcja informacji: „tak lub nie”. 8 bitów tworzy oktet zwany bajtem.

bps (bit – per – second) – bit na sekundę; jednostka szybkości transmisji danych cyfrowych w sieciach.

C – język programowania

cache – podręczna szybka pamięć lokalna, przeznaczona przeważnie do przechowywania szczególnie często używanych danych lub programów.

CD (Compact Disc) – okrągła płytką z tworzywa sztucznego umożliwiająca przechowywanie zapisanych na niej utworów muzycznych

CD-R (Compact Disc Recordable) – odmiana dysków CD umożliwiająca na nich jednokrotny zapis informacji.

CD-RW (Compact Disc ReWritable) – odmiana dysków CD umożliwiająca na nich wielokrotny zapis i kasowanie informacji.

CD-ROM (Compact Disc Read Only Memory) – dysk kompaktowy tylko do odczytu. Także potoczne określenie czytnika płyt CD-ROM.

CKHW – centralna kartoteka haseł wzorcowych.

cluster (klastery, dosł. zlepek) – jednostka pamięci dysku składająca się z jednego lub kilku sektorów.

CPU (Central Unit Processor) – procesor, główna jednostka obliczeniowa komputera, np. Celeron, Pentium III, IV.

czasopisma elektroniczne (elektronic journals) – wydawnictwa cyfrowe o charakterze ciągłym ukazujące się systematycznie w Internecie, niezależnie od ich treści, formy w jakiej są dostępne, sposobu dystrybucji. Przykładem jest EBIB – Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy.

czytnik kodów kreskowych – urządzenie wejściowe, które wczytuje kod kreskowy i za pomocą specjalnego oprogramowania konwertuje go na dane liczbowe.

dBase (data Base) język i program obsługi danych przeznaczonych zwłaszcza dla komputerów osobistych.

defragmentacja – procedura przepisywania wszystkich plików na dysku twardym taka, by wszystkie części każdego pliku były zapisane w kolejnych sektorach. W rezultacie defragmentacji otrzymuje się zwiększenie szybkości odczytu danych nawet o 75%.

digitalizacja – proces transformacji danych analogowych na postać cyfrową.

dokument elektroniczny – dokument istniejący w postaci elektronicznej, dostępny za pomocą techniki komputerowej.

domena – w Internecie pierwszy poziom podziału sieci, głównie krajowej w USA. Główna domena zależy od przynależności do organizacji określonego typu np. komercyjnej (.com), edukacyjnej (.edu) lub rządowej (.gov lub .mil).

DOS (Disc Operating System) – nazwa zarezerwowana dla systemu operacyjnego do obsługi komputerów zgodnych z IBM PC.

duplex – dwukierunkowa, jednoczesna transmisja danych.

EBIB – Elektroniczny Biuletyn Informacyjny Bibliotekarzy. Pierwsze polskie wirtualne czasopismo adresowane do pracowników bibliotek. Wydawane przez Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

e-books (elektronic books) – książka w wersji elektronicznej jak i urządzenie umożliwiające jej odczytanie. Jest to elektroniczny odpowiednik tradycyjnej książki; można ją ściągać z Internetu za pośrednictwem sieciowych księgarń.

EDD (Elektronic Document Delivery) – elektroniczne dostarczanie dokumentów. Warunkami są: istnienie baz pełnotekstowych, katalogów oraz współpraca między placówkami informacji działającymi w obrębie sieci. Użytkownik końcowy otrzymuje zamówiony tekst w postaci pliku komputerowego, który może wykorzystać na swoim komputerze lub wydrukować.

edytor tekstów – program do tworzenia, redagowania, korekty, formatowania i drukowania dokumentów, np. Microsoft Word.

e-mail (elektronic mail) – poczta elektroniczna, jedna z usług sieciowych polegająca na przesyłaniu danych do „elektronicznych skrzynek pocztowych”.

emulator – program lub urządzenie zastępujące działanie innego programu lub urządzenia.

FDD (Floppy / Flexy Disc Drive) – napęd dysków miękkich (dyskietek).

floppy disc – dyskietka.

font – czcionka.

format – konwencja przechowywania danych.

formatowanie – 1. ustalanie konwencji przechowywania danych na dyskach; 2. ustalenie ostatecznego wyglądu strony przed wydrukiem stosowane w edytorach tekstu.

FTP (File Transfer Protocol) – zaawansowany protokół przeznaczony do transmisji plików między komputerami połączonych siecią opartą na protokołach TCP/IP.

hacker (haker) – osoba świadomie włamująca się do oficjalnie niedostępnych zasobów sieci komputerowych.

hasło przedmiotowe – zdanie jhp (języka haseł przedmiotowych) odzwierciedlające treść i formę dokumentu, złożone z tematu lub tematu i umieszczonego po nim jednego lub kilku określników w kolejności ustalonej przez reguły gramatyki jhp. Hasło przedmiotowe tworzone z myślą o systemie wyszukiwawczym musi być budowane z tematów i określników kontrolowanych, tzn takich, które zostały zaakceptowane w tym systemie.

HDD (Hard Disk Drive) – napęd dysku twardego, pamięć masowa komputera umożliwiająca przechowywanie informacji nawet po wyłączeniu zasilania.

Horizon – system informacyjny stworzony przez amerykańską firmę Ameritech Library Services a funkcjonujący w kilkudziesięciu placówkach na terenie kraju. System jest wdrażany m.in. w bibliotekach państwowych szkół wyższych w Poznaniu. Horizon wykorzystuje system zarządzania bazą danych Synbase i pracuje w architekturze Klient-Serwer, dzięki której umożliwia swobodny dostęp do innych systemów bibliotecznych oraz zasobów sieciowych. Składa się z pięciu modułów.

HTML (Hyper Text Markup Language) – język opisu strony www i jej zawartości logicznej. Zestaw znaczników i ich parametrów, które są odpowiednio interpretowane przez przeglądarki www.

http (Hyper Text Transfer Protocol) – jedna z usług internetowych.

hub – rozgałęziacz, typ urządzenia służący do rozdzielania sygnałów w lokalnych sieciach komputerowych między węzły sieci.

ikona – piktogram, znak, obrazek przypisany obiektowi

instalowanie – procedura umieszczania na dysku komputera programu (z dyskietki lub CD-ROM) w celu jego późniejszego wykorzystania.

interfejs – układ łączący dwa różne urządzenia, dwie aplikacje bądź różne części sieci komputerowej. Także części programu umożliwiająca użytkownikowi komunikowanie się z programem.

Internet – sieć, ogólnosiwiatowa sieć publiczna, wszystkie sieci publiczne połączone i korzystające z protokołu TCP/IP.

Intranet – sieć oparta na zasadach Internetu działająca wewnątrz firmy lub uczelni.

IP adres – numer serwera, stacji roboczej lub innego komputera w sieci Internetowej jednoznacznie identyfikujący go. Numer IP składa się z czterech członów oddzielonych kropkami, każdy z członów zawiera się między 0 a 255.

IRC (Internet Realy Chat) – możliwość bezpośredniej komunikacji tekstowej pomiędzy użytkownikami sieci.

język programowania – zbiór złożony z kilkudziesięciu do kilkuset słów, symboli i reguł ich używania, których użycie pozwala na opracowanie programu źródłowego.

JHP (język haseł przedmiotowych) – język informacyjno-wyszukiwawczy (sztuczny), którego słownik tworzą tematy (tematy z dopowiedzeniami) i określniki, a gramatyką są reguły budowy haseł przedmiotowych.

KABA język – język informacyjno-wyszukiwawczy. Rekordy haseł w khw KABA prezentowane są w formie USMARC.

KaRo (Katalog Rozproszony Bibliotek Polskich) – system za po-

średnictwem przeglądarki internetowej daje dostęp do katalogów polskich bibliotek. Realizuje przeszukiwania w wielu bazach, a następnie przedstawia wyniki użytkownikowi. Na ich podstawie podejmuje się decyzję, którą bibliotekę wybrać i dalsza praca jest ograniczona do tej biblioteki.

KHW (kartoteka haseł wzorcowych) – baza danych zawierająca hasła osobowe, nazwy instytucji, ujednolicone tytuły i hasła przedmiotowe, zapobiega tworzeniu różnych form tego samego hasła, pozwala na eliminowanie synonimiczności, ułatwia kontrolę nad formą haseł i pozwala na definiowanie odsyłaczy od form nieużywanych do wzorcowych.

klient – 1. system wymagający obsługi przez inny system; 2. komputer użytkownika sieci.

koncentrator – urządzenie sieciowe, które komunikuje ze sobą poszczególne komputery. Może to być urządzenie pasywne (hub) lub aktywne (switch).

konfigurowanie – przystosowanie sprzętu komputerowego lub parametrów oprogramowania do indywidualnych potrzeb użytkownika.

konto internetowe (Internet Account) – autoryzacja na dostęp do komputera. W ramach autoryzacji przyznawana jest skrzynka pocztowa (adres e-mail), czas dostępu do komputera, miejsce na dysku serwera.

LAN (Local Area Network) – sieć komputerowa obejmująca komputery oddalone od siebie o kilkadziesiąt metrów.

Libra 2000 (dla Windows) – program firmy MOL, adresowany do szerokiego kręgu bibliotek publicznych, pedagogicznych, uczelnianych, ośrodków informacji naukowej i technicznej. Dla bibliotek dysponujących starszym sprzętem jest LIBRA (dla

DOS). Jest to program integrujący wszystkie funkcje niezbędne w bibliotece: opracowanie zbiorów, gromadzenie (inventaryzacja), udostępnianie (wypożyczanie). Może pracować jednostanowiskowo jak i w sieci. Moduł Libra www pozwala na udostępnianie katalogu w Internecie i lokalnej sieci komputerowej.

link – odsyłacz, aktywne miejsce na stronie internetowej, kliknięcie myszką na nim powoduje wczytanie na ekran innej strony

Linux – nowoczesny system operacyjny rozprowadzany nieodpłatnie.

logowanie – proces łączenia się z serwera, na którym użytkownik ma konto. Logowanie polega na wpisaniu identyfikatora i hasła, które są następnie weryfikowane.

MAK – program dla bibliotek, powstał dla systemu operacyjnego DOS, stąd typowy, znakowy interfejs. Za pomocą systemu możemy tworzyć katalog, drukować karty oraz obsłużyć wypożyczanie. Wiele czynności nie jest skomputerowanych (inventarze, księgi akcesyjne, ubytki).

MAN (Metropolitan – Area Network) – sieć metropolitalna (miejska).

MARC – format opisu danych. Jego idea zrodziła się w końcu lat 50-tych w Bibliotece Kongresu w Waszyngtonie. Wszystkie dane opisu są oznaczone odpowiednimi etykietami tak, by system mógł rozpoznać co jest autorem, co miejscem wydania. System składa się z: 1. trzycyfrowych etykiet, pół odpowiadających strefom opisu bibliograficznego, 2. jednoznakowych wyróżników podpół odpowiadających elementom opisu w danej strefie, 3. jednoznakowych wskaźników, które następują po etykietach pola i uszczegóławiają zawarte w nim informacje.

metadane – dane o danych określające atrybuty i zawartość oryginału

nalnych dokumentów. Przy ich tworzeniu niezbędne jest stosowanie określonych formatów tworzonych na podstawie zasad katalogowych. Metadane zawierają elementy typowe dla tradycyjnego katalogowania oraz informacje związane z elektroniczną postacią dokumentu (np. warunki ich użycia).

modem – urządzenie umożliwiające wymianę informacji poprzez zwykłe linie telefoniczne.

MOL 2000 (dla Windows) – program adresowany do bibliotek szkolnych (szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych). Za pomocą programu można rejestrować: wypożyczenia, opracowywać nabytki, przeprowadzać skontrum, wyszukiwać informacje o książkach, wykonywać sprawozdania, zbierać dane statystyczne. Bazę danych stanowią: dane katalogowe lub słownik haseł wzorcowych, kartoteka zagadnieniowa, katalogi kart akcesji czasopism, usługi inwentarzowe, rejestr ubytków, rejestr czytelników, ewidencja wypożyczeń, rejestr danych statystycznych. Dodatkowy moduł MOL. www umożliwia udostępnianie katalogu biblioteki w sieci.

multimedia – pojęcie określające komputery wraz z programami umożliwiającymi odtwarzanie wysokiej jakości dźwięku i ruchomego obrazu.

nakładka – program zastępujący lub rozszerzający funkcje systemu operacyjnego, np. Norton Commander.

NUKat (Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny) – dostępny w KaRo; umożliwia dostęp do największych polskich bibliotek.

OCR (Optical Character Recognize) – optyczne rozpoznawanie znaków; pozwala na przenoszenie zeskanowanego tekstu do edytora i dokonywanie dowolnej edycji.

off-line – odłączony od sieci.

on-line (na linii) – komputer lub program podłączony do sieci.

OPAC (Online Public Access Catalog) – katalog dla czytelników zawierający tylko takie dane, jakie może i potrzebuje widzieć czytelnik. Katalog dla bibliotekarzy jest bardziej szczegółowy, zawiera pełne adnotacje o wypożyczeniu i umożliwia modyfikację danych.

oprogramowanie (software) – program lub zbiór programów umożliwiających korzystanie z komputera i sprzętu peryferyjnego.

paker – program ściskający (kompresujący) dane, by zajmowały mniej miejsca na dysku (np. ARJ, RAR, ZIP). Przyspiesza transmisję danych w sieci.

password – hasło, słowo – przepustka, wykorzystywane jako jeden ze sposobów ochrony systemów przed dostępem niepowołanych osób; nieznanie hasła uniemożliwia rozpoczęcie pracy.

Patron – zintegrowany system obsługi pracujący w systemie Windows. Produkt firmy MOL, polecany dużym bibliotekom o strukturze wielofilialnej, z centralnym opracowaniem zbiorów. Jest systemem modułowym, dającym możliwość zakupu wybranych potrzebnych modułów. Składa się z 3 modułów:

- moduł podstawowy – obejmuje opracowanie książek, gromadzenie i wyszukiwanie informacji;
- moduł udostępniania i statystyki;
- OPAC WWW – katalog biblioteki w sieci.

PBI – Polska Biblioteka Internetowa utworzona w 2002 r. Głównym celem jej powołania było wyrównywanie szans dostępu do polskich zasobów edukacyjnych i kulturalnych osobom spoza dużych ośrodków kulturalnych poprzez sieć www. PBI obejmować będzie klasykę literatury polskiej, podręczniki akademickie, publikacje naukowe, dokumenty archiwalne, dzieła malarstwa, gra-

fiki, fotografii, czasopisma, periodyki naukowe, multimedia.

peer-to-peer – każdy z każdym, rodzaj oprogramowania sieciowego bez wydzielonego serwera.

piksel – punkt, pojedynczy, najmniejszy wyświetlany na ekranie monitora element.

port – miejsce dołączenia urządzeń zewnętrznych do komputera (drukarki, kamery, myszy itp.) lub punkt dostępu do usługi internetowej. Każda usługa ma przypisany numer portu.

portal – strona umożliwiająca prowadzenie wyszukiwania wg tematów.

Prolib – Kompleksowy System Zarządzania Biblioteką Prolib pracuje w oparciu o oprogramowanie narzędziowe Progress. Biblioteki decydujące się na informatyzację w oparciu o system Prolib mają możliwość wyboru platformy sprzętowej i systemowej. Lista maszyn zawiera komputery wszystkich liczących się producentów (Sun, Hawlett Packard, DEC, IBM, Optimus, Compaq). Komputery te mogą pracować w różnych konfiguracjach i pod nadzorem różnych systemów operacyjnych (UNIX, Linux, Windows NT). W systemie Prolib pracują m.in. biblioteki w Zielonej Górze, Legnicy i Katowicach.

protokół – zbiór zawierający formaty i zasady wymiany komunikatów w sieci komputerowej. Protokół określa m.in. sposób adresowania przekazu, sposób kontroli poprawności transmisji, sposób kodowania znaków.

Protokół Z39.50 – nazwa standardu określającego protokół przekazywania informacji, który powstał z myślą o katalogach bibliotecznych (pozwala na współpracę katalogu bibliotecznego z programem typu OPAC innego producenta). Protokół określa kilka

typów operacji, m.in. przeglądanie indeksów, przeszukiwanie, wyświetlanie wyników, ściąganie opisów katalogowych.

przeglądarka (browser) – program niezbędny do wyświetlania stron www, np. Netscape Navigator, Internet Explorer itp.

public domain (własność publiczna) – freeware, oprogramowanie, którego kopiowanie i używanie jest wolne od opłat, np. Linux.

RAM (Random Access Memory) – pamięć operacyjna komputera, służy do uruchamiania programów i przechowywania ich danych, działa tylko w momencie pracy komputera.

rekord (record, zapis, rejestr) – ustalony ciąg rubryk (pól) opisujących cechy wybranego przedmiotu; zawiera wszystkie informacje związane z obiektem przechowywanym przez bazę danych. Większość programów wyświetla record na dwa sposoby: jako format do wprowadzania danych i jako tabele danych; w przypadku bazy danych rekord jest czasem nazywany wierszem.

retrokonwersja – konwersja retrospektywna, proces przenoszenia danych katalogowych do komputera. Są to dane dotyczące zbiorów już opracowanych (stąd „retro”).

Router – rozgałęźnik. Specjalne urządzenie łączące dwie lub więcej sieci i rozsyłające między nimi pakiety danych.

rozszerzenie plików – kilkuliterowe określenie rodzaju plików. zip – skompresowany plik, który można dekompresować za pomocą programu Win.Zip; .bmp – plik graficzny, .doc – plik dokumentu Microsoft Word, .exe – plik programu, .gif – plik graficzny, .htm – plik stosowany dla sieci Web, .jpg – plik graficzny, .pdf – plik dokumentu, który można odczytać za pomocą programu Adobe Acrobat Reader, .rtf – plik tekstowy, .tif – plik graficzny, .txt – niesformatowany plik tekstowy, .wav – plik dźwiękowy, .xls – plik arkusza kalkulacyjnego Microsoft Excel.

SDI – Stały dostęp do Internetu – usługa TP SA, korzystająca z istniejącej linii telefonicznej. Oferowana przepustowość 115 kb/s.

serwer (server – usługodawca) – centralny komputer świadczący usługi dla połączonych z nim użytkowników.

sieć komputerowa – zespół urządzeń i oprogramowania pozwalającego na połączenie komputerów w celu wymiany danych, korzystania ze wspólnych zasobów. Ze względu na zasięg sieci komputerowe dzielone są na: – lokalne (LAN), – metropolitalne (MAN), – rozległe (WAN), – globalne (GAN). Stosowane sposoby połączeń (topologie) to: – gwiazda, – magistrala, – pętla.

software – oprogramowanie.

SOWA – produkt poznańskiej firmy Sokrates przeznaczony do obsługi typowych zbiorów książkowych, katalogów czasopism oraz zbiorów specjalnych. System opierający się na zintegrowanym pakiecie programów. Modułowa budowa pakietu pozwala tworzyć różne konfiguracje zależnie od potrzeb bibliotek, np. moduł informacyjno-wyszukiwawczy, gromadzenie i akcesja druków zwartych, czasopism, obsługi inwentarzy, obsługi wypożyczalni, retrokonwersji katalogu.

SOWA II – program przeznaczony dla potrzeb katalogów informacyjno-bibliograficznych i faktograficznych, np. bibliografii regionalnej lub bibliografii zawartości czasopism.

streamer (wstęga) – urządzenie z taśmą magnetyczną o dużej pojemności; służy najczęściej do wykonywania zapasowych kopii zawartości dysków.

strona www (Web Page) – pojedynczy dokument hipertekstowy napisany w języku HTML, przeznaczony do oglądania za pomocą przeglądarek www.

TCP/IP (Transmission Control Protocol/Internet Protocol) – dwa podstawowe protokoły określające zasady transmisji danych w Internecie.

Telnet – usługa internetowa umożliwiająca nawiązanie dwukierunkowego połączenia z dowolnym komputerem w sieci udostępniającym tego typu usługę.

update – aktualizacja zawartości.

UPS (Uninterruptible Power Supplier) – zasilacz bezprzewodowy, typ zasilacza pozwalający utrzymać parametry pracy urządzenia elektrycznego po spadku lub zaniku napięcia w sieci.

URL (Unified Resource Locator) – unikalny adres w Internecie.

urządzenie peryferyjne – części składowe systemu komputerowego, połączone z nim przez własny układ wejście-wyjście, np. drukarki, skanery, myszy.

USMARC – narodowy format opisu danych obowiązujący w Polsce od 1993 r.

VoIP (Voice over Internet Tocol) – przesyłanie przez sieć głosu jako pakietu danych.

VTLS – projekt systemu VTLS powstał w 1974 r. w Virginia Tech University»» New Man Library. System jest obecnie produkowany, udoskonalany i sprzedawany przez VTLS, Inc. Blackburg, USA. Funkcjonuje na komputerach firmy Hawlett Packard oraz na komputerach firmy IBM. Istnieje też wersja dla mniejszych bibliotek, micro-VTLS funkcjonująca na komputerach IBM w systemie MS-DOS. VTLS jest zintegrowanym systemem bibliotecznym o budowie modularnej, odpowiadającym międzynarodowym standardom. Opisy dokumentu mogą być wykonywane we wszystkich formatach MARC. Pozwala na stosowanie formatów narodowych.

WAN (Wide Area Network) – sieć rozległa, powstała z połączenia wielu sieci miejskich.

Web Gateway – moduł systemu bibliotecznego, który pozwala na przeszukiwanie katalogu poprzez serwis www.

webmaster – osoba zajmująca się tworzeniem stron www.

www (World Wide Web) – dosłownie światowa pajęczyna. Obecnie najbardziej uniwersalna i najpopularniejsza usługa dostępna w Internecie.

wyszukiwarki (search engine) – baza danych o zawartości wybranych stron www.

zasypianie – procedura powolnego samoczynnego wyłączenia komputera, po określonym czasie mająca oszczędzać energię elektryczną kiedy nikt komputera nie używa.

zip – pakiet plików poddanych kompresji.

